

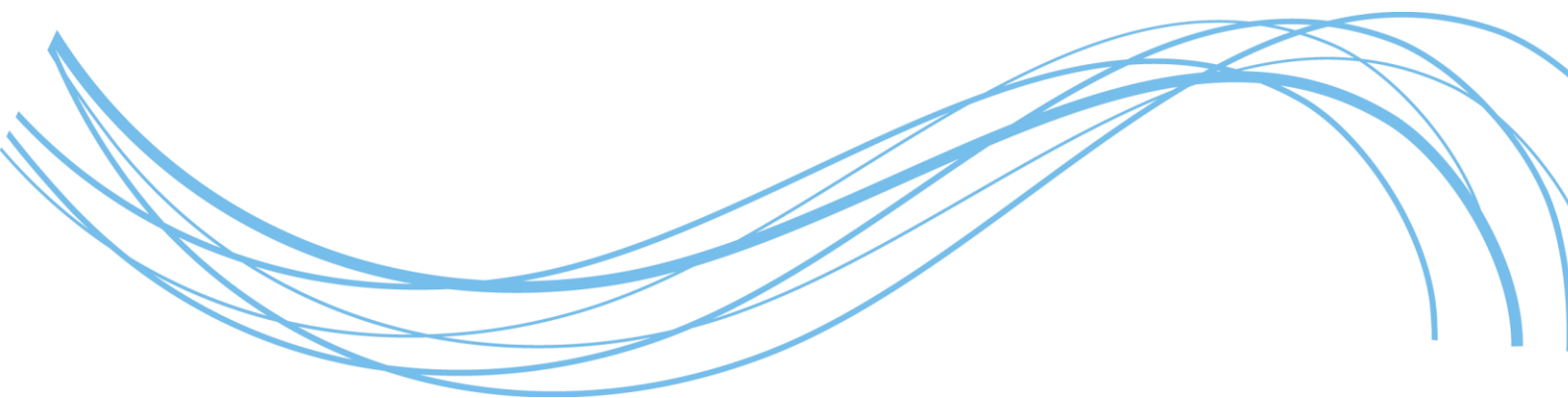
Likabehandlingsplan

plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och
kränkande behandling

Rondellens förskola

Giltighetstid: 2023-01-01 – 2023-12-31

Ansvarig rektor: Ida Löfqvist

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

“När eleverna lämnar skolan ska de ha sådana kunskaper och färdigheter att de kan välja sin framtid”

En inkluderande och hållbar förskola

Förskolan är den första utbildningsform som många barn möter. Utbildningen i förskolan ska främja *alla* barns utveckling och lärande samt lusten att lära framöver. Förskolan har således ett kompensatoriskt uppdrag att skapa förutsättningar för alla barn att lyckas, oavsett familjebakgrund, eventuell funktionsnedsättning, etc. Tillsammans bygger vi en hållbar framtid utifrån såväl ett individperspektiv som ett världsperspektiv.

Nedan beskrivs våra övergripande mål för likabehandlingsarbetet.

Inkludering

Den fysiska miljön anpassas utifrån barns olika förutsättningar och behov, synliga såväl som osynliga och tydliggörande pedagogik genomsyrar vårt arbetssätt

Språk

En kreativ inställning till språk och kulturer genomsyrar det språkutvecklande arbetet. Vi utmanar våra föreställningar kring hur något är (!) och vågar tänka/göra nytt (?)

Hållbar utveckling

Barnen uppmuntras att identifiera frågeställningar kopplade till hållbar utveckling och föreslå egna lösningar (handavtryck) på eventuella problem (fotavtryck)

Vi vuxna är viktiga förebilder för barnen som presenterar och kommunicerar att förskolan är en plats där man trivs tillsammans och månar om varandra. Genom kontinuerlig fortbildning och handledning så arbetar vi för en inkluderande förskola som lägger stor vikt vid att skapa och upprätthålla goda pedagogiska relationer. En förutsättning för detta är att vi respekterar alla barns rätt att kommunicera och att skapa förutsättningar för alla barn att förstå och göra sig förstådda.

3. Kartläggning av riskområden

Under vårterminen genomfördes observationer och barnsamtal för att kartlägga utomhusmiljön på gården. Samtlig personal observerade vid ett flertal tillfällen hur miljöerna användes av barnen och vilka typer av lekar som förekom. Även videoobservationer användes som ett verktyg för att dokumentera leken på avskilda platser där pedagogerna upplevde att deras närvaro ibland störde/avbröt leken.

För att komplettera observationerna och få fördjupad information om hur barnen uppfattar utomhusmiljön så samtalade man vid maten om utomhusvistelsen med fokus på trygghet. Man ville med hjälp av detta få syn på barnens tankar om trygga och otrygga platser på gården och inkludera dem i hur man kan skapa trygghet och göra alla platser på gården tillgängliga.

I diskussioner har det framkommit att de firanden och traditioner som uppmärksammas på förskolan idag saknar representation och vi är osäkra på vad barnen på förskolan firar hemma.

Förskolans material saknar representation när det kommer till diskrimineringsgrunderna, större delen av vårt material är normativt kodat. Till exempel ljushyade dockor, litteratur som speglar kärnfamiljer och så vidare.

4. Mål för arbetet

Alla ska möta varandra med respekt.

Förskolan ska präglas av ett tillåtande klimat där alla är lika mycket värda.

5. Handlingsplan

Hela förskolan ska arbeta med det gemensamma temat Barnkonventionen. Genom att fokusera på social hållbar utveckling så är vår förhoppning att barnen får kännedom om sina rättigheter. Detta kommer förhoppningsvis att bidra till att skapa medvetna och ansvarstagande samhällsmedborgare.

Arbetet med att utöka representationen och den kulturella mångfalden i såväl material som i firanden planeras i flera delar. Dels så genomförs under hösten en enkät där traditionsgruppen kartlägger hur firanden och högtider ser ut i de familjer som går på förskolan. Syftet med detta är att öka inkluderingen och genom samverkan med hemmen lämna tolkningsföreträde till de som firar olika högtider så att vi kan uppmärksamma och fira på deras sätt.

En ny litteratur- och materialinventering med fokus på diskrimineringsgrunderna görs för att kunna användas som underlag för kommande materialinköp. Så att nytt material görs med ett inkluderande fokus och befintligt material som ses över.

För att fortsätta se till så att gården är en trygg och säker plats för alla barn, såväl fysiskt som socialt så kommer pedagogerna att upprätthålla arbetet med att sprida ut sig över gården och erbjuda aktiviteter. På så vis gör vi utevistelsen på förskolan inkluderande, tillgänglig och utmanande för alla barn. Vi utformar gemensamt uteregler i syfte att göra gården mer socialt och pedagogiskt tillgänglig. Gården och utevistelsen kommer att vara i fokus för utvecklingsarbete kommande läsår,

Samtlig personal som arbetar i barngrupp deltar i en kompetensutveckling från Skolverket med uttalat fokus att öka tillgängligheten i barnens lärmiljöer.

För kommande kartläggning och utvärdering av målen så kommer vi att använda oss av ett självskattningsmaterial som är framtaget av European Agency for Special Needs and Inclusive Education.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Arbetet med att pedagogerna sprider ut sig över gården vid utevistelse har haft god effekt när det kommer till att skapa trygghet.. Eftersom det här är något som beslutats gemensamt är det enkelt att påminna varandra när man faller tillbaka i gamla mönster och kanske fastnar i ett samtal med en kollega. När vi möts utomhus så ser vi att alla barn är allas ansvar. Vuxeninitierade aktiviteter bidrar till en ökad tillgänglighet för de barn som varit osäkra i den fria leken ute på gården.

Vi upplevde att språkbruket i barngrupperna förändrades av sig själv utan den planerade insatsen att involvera vårdnadshavare genom föräldramöte eller pedagogiskt café. Insatsen uteblev därför eftersom önskad effekt redan hade uppnåtts. Det har rått en diskussion om huruvida krigslekar är okej men vid närmare observation så har vi inte sett att lekarna inneburit någon form av kränkande behandling eller språkbruk, då den däremot bjudit in barnen till samarbete har vi beslutat oss för att tillåta leken. Detta kan komma att revideras beroende på hur barnen uppfattar leken.

Vid APT och utvecklingsdagar har vi fördjupat oss i de olika diskrimineringsgrunderna samt rutinen för hur vi agerar när vi bevitnat en kränkning. Det här har gjort att det åtgärdande likabehandlingsarbetet blivit känt av all personal.

7. Barnens delaktighet i arbetet

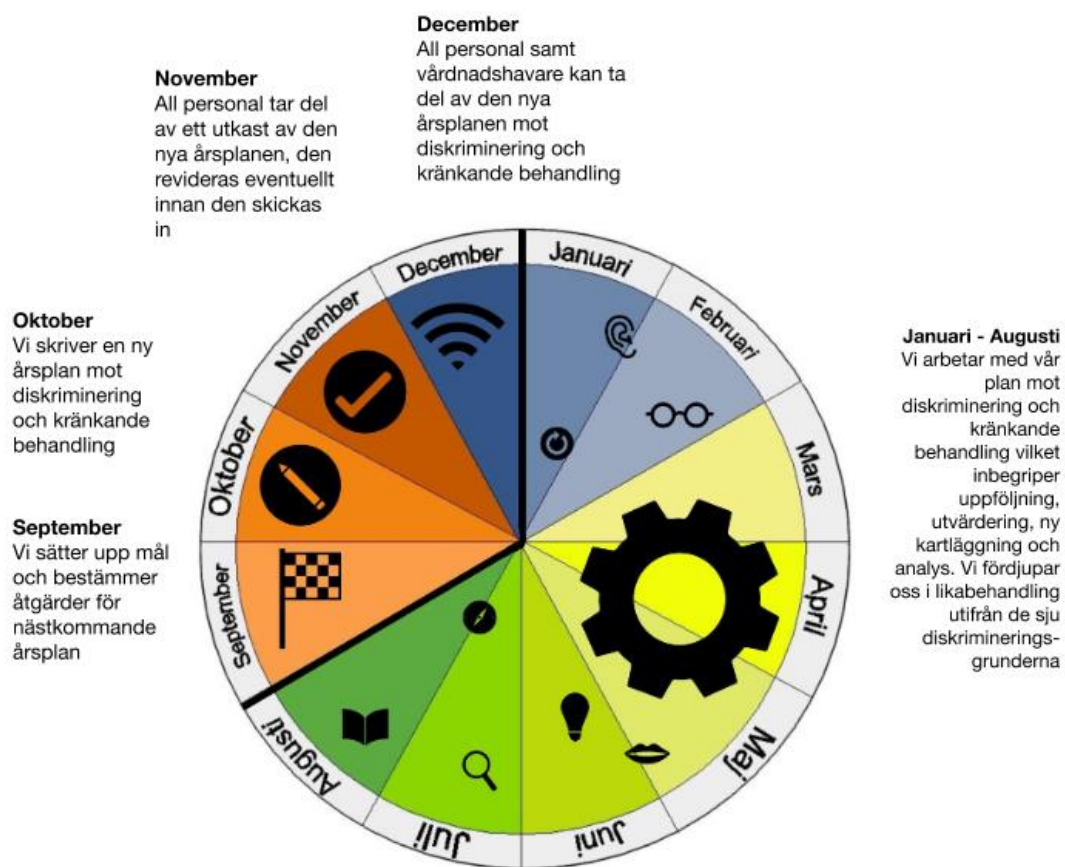
Barnen kommer att få ta del av det främjande arbetet bland annat genom temaarbetet med Barnkonventionen. Arbetet på avdelningarna kommer att genomföras bland annat med stöd av materialet Kompisböckerna från Natur och Kultur.

I tidigare kartläggning var det viktigt för oss att inkludera barnen och synliggöra deras tankar och upplevelser. För att kunna inkludera så många barn som möjligt användes bildstöd i form av fotografier. Med fotografierna som stöd i samtal med barnen möjliggjorde vi för fler barn att komma till tals och uttrycka sina tankar och känslor.

Barnens berättelser är centrala i det åtgärdande arbetet. När vi tar dem på allvar och utreder deras berättelser så kan vi komma tillrätta med konflikter som uppstår och förebygga att de händer igen. Barnens intressen är utgångspunkten för att skapa inkluderande och tillgängliga miljöer.

8. Årshjul för likabehandlingsarbetet

Arbetet med likabehandlingsplanen genomförs utifrån följande årshjul.

9. Rutiner för akuta situationer

Rutiner vid akuta situationer

Alla anställda inom barn- och utbildningsförvaltningen har handlingsplikt och skyldighet att agera. Det är mycket viktigt att alla anställda tar signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt.

- Vid kännedom om att ett barn blivit utsatt för kränkning, trakasserier eller diskriminering skall detta förhindras och omgående anmälas till rektor.

- Rektor informerar i sin tur huvudman och skickar in en anmälan om kränkande behandling.
- Rektor ansvarar för att skyndsamt starta en utredning om vad som skett och vidta utredning och åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när barn kränker barn

Den som ser kränkande behandling ska snabbt agera och bryta situationen. Vi fortsätter att arbeta mot kränkande behandling genom:

- Observation
- Kartläggning
- Främjande arbete genom bland annat samtal med barngruppen och att föregå med gott exempel.
- Förebyggande arbete exempelvis genom att pedagogerna finns nära barnen och genom att arbeta med barngruppen utifrån vårt värdegrundsmaterial.
- Vi anmäler i STELLA vid kränkningar eller diskriminering.
- Uppföljning genom samtal i arbetslaget, på förskolan och vid behov också föräldrasamtal.

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när vuxen kränker eller diskriminerar barn

Diskriminerings- och skollagen innehåller ett absolut förbud för anställda att utsätta ett barn för någon form av trakasserier eller kränkande behandling. Alla anställda inom barn- och utbildningsförvaltningen har handlingsplikt och skyldighet att agera och vidta åtgärder om något barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

- Vid akuta situationer som behöver avbrytas omgående ansvarar de närvarande pedagogerna för att bryta situationen.
- Anställd informerar rektor omgående om händelse som kan ifrågasättas utifrån likabehandlingsplanen.
- Rektor agerar skyndsamt och informerar huvudmannen.
- Utredning ansvarar rektor eller annan person med ledningsfunktion för.
- Kartläggning av händelseförloppet görs av rektor tillsammans med arbetslaget eller lämplig person beroende på situation.
- Vid arbetsrättsliga åtgärder, tas även kontakt med personens fackliga organisation.

10. Definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• *Kön*

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara

uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• *Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)*

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• *Etnisk tillhörighet*

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• *Religion eller annan trosuppfattning*

Skolan/förskolan får inte missgynna något barn på grund av hens religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• *Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)*

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• *Sexuell läggning*

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• *Ålder*

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av

diskrimineringsgrunderna. Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet "sexuella trakasserier" innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- *Homofobi*

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.